

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/480/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7912215935
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7912215935.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene a na účet ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov zo dňa 28. júla 2015, č.k. 10C/161/2012-26 takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie konania zamieťa.

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením označeným v záhlaví uložil žalobkyňu povinnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia zaplatiť na účet súdu súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo veciach spojených na spoločné konanie pod č.k. 10C/161/2012 spolu vo výške 726 Eur (11x 66 Eur) podľa pol. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zák. č. 71/1992 Zb.“).

2. Proti tomuto uzneseniu, podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť. V odvolaní uviedla, že nepodala námietku zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p.. Podanie žalobkyne okresný súd posúdil ako námietku zaujatosti a podrobil ju spočítaniu, ale toto podanie neobsahuje obligatórne náležitosti predpísané v § 15a ods. 3 O.s.p. pre námietku zaujatosti. V žalobe žalobkyňa uviedla skutočnosti, ktoré preukazovali fakt, že inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení, lebo majú pomer k veci, k účastníkom konania a sú teda zaujatí podľa § 14 ods. 1 O.s.p.. Okresný súd mal preto postupovať zákonným spôsobom a podľa § 12 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 12 ods. 3 O.s.p. požiadať príslušný krajský súd, aby prikázal vec na prejednanie inému súdu toho istého stupňa. Vec mala byť prikázaná inému súdu preto, aby konanie bolo spravodlivé a vo veci samej rozhodoval nestranný zákonný sudca. Poznamenala, že ak by aj súd mal zato, že vo veci je nutné uhradiť poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky 17a zák. č. 71/1992 Zb. (správne malo byť Sadzobníka súdnych poplatkov - poznámka odvolacieho súdu), tvrdila, že žalobkyňu nie je možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky. Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. je súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatkov oslobodené. Rovnako sa to týka poplatkov za podané návrhy vo veci samej, znalecké dokazovanie, či návrhy na vylúčenie sudcov. V zmysle citovaného ustanovenia žalobkyňa v konaní súdne poplatky neplatí. Záverom žiadala konajúci súd prerušiť konania a predložiť návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov s

článkom Ústavy SR Ústavnému súdu Slovenskej republiky na základe toho, že ide o procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosť o jeho nezaujatosti pre pomer k veci, ktorá sa nemá spoplatňovať. Poplatok za námietku zaujatosti má povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3.V odvolaní navrhla žalobkyňa prerušiť konanie, a o tomto jej procesnom návrhu odvolací súd v prvom rade mal povinnosť rozhodnúť.

4. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania.

5. Odvolací súd nezdiala názor žalobkyne, že položka 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov je v nesúlade s Ústavou Slovenskej republiky a preto nepredkladá Ústavnému súdu SR návrh na vyslovenie takéhoto nesúladu. Preto návrh žalobkyne na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

6.Žalobca podával odvolanie v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30.6.2016) a krajský súd vec prejednával v čase účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (účinného od 1.7.2016)

7.Podľa ust. § 470 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 veta prvá tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8.Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací § 34 CSP prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9.Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

10.Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

11.Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 71/1992 Zb., poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu.

12.V prejednávanej veci začalo konanie dňa 27.9.2012, teda do 30.septembra 2012, a preto poplatkovú povinnosť posudzoval súd podľa zák. č. 71/1992 Zb. v znení účinnom do 30.septembra 2012.

13.Zákonom č. 286/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bolo s účinnosťou od 1.októbra 2012 vypustené aj ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č.71/1992 Zb.. Podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1.októbra 2012, uvedeným ust. § 18ca zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.septembra 2012, i keď sa stali splatnými po 30.septembri 2012.

14.Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom okresného súdu, že z hľadiska obsahového ide v podanej žalobe (ktorá bola doručená okresnému súdu dňa 27.9.2012) o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Trebišov, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 22. októbra 2012, č.k. 9NcC 22/2012-14. Správne okresný súd postupoval, keď vyrubil súdny poplatok za

námietku zaujatosti podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení účinnom do 30.septembra 2012. Súdny poplatok bol vyrubený v správnej výške vzhľadom na tú skutočnosť, že v danom prípade bolo spojených na spoločné konanie 11 vecí, pričom žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti v každej z nich; teda podľa pol. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov v každej zo spojených vecí je súdny poplatok 66 €, spolu 726 Eur (66 Eur x 11 vecí). V každej zo spojených vecí ide o samostatnú žalobu. Označené veci boli spojené na spoločné konanie uznesením okresného súdu zo dňa 5. októbra 2012 č.k. 10C/161/2012-8. Správne teda postupoval okresný súd, keď vyrubil súdny poplatok za všetky vznesené námietky zaujatosti v tomto spoločnom konaní tak, ako je to vyššie uvedené.

15.Odvolací súd považuje za nenáležité tvrdenie žalobkyne, že súd konal napriek tomu, že nebola podaná námietka zaujatosti podľa § 15a ods. 1 O.s.p.. K tomuto tvrdeniu odvolací súd uvádza, že v predmetných veciach z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podala všetky návrhy na začatie konania (žaloby) 27. septembra 2012 a vychádzajúc z ich obsahu - §124 ods. 1 CSP (predtým § 41 ods. 2 O.s.p.) možno ustáliť, že nimi uplatnila nárok na náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a navrhla tiež prikázať veci inému súdu, z dôvodu, že sudcovia Okresného súdu Trebišov sú z prejednávania a rozhodovania tejto veci vylúčení so zreteľom na ich pomer k veci, a účastníkom konania. Ide teda o žaloby, ako procesnoprávne úkony strany sporu, ktorými žalobkyňa uplatnila tak nárok vyplývajúci z právneho vzťahu medzi sporovými stranami(žalobkyňou a žalovanou), ale súčasne (vzniesla) uplatnila aj námietku zaujatosti. V takomto prípade, z hľadiska spoplatnenia námietky zaujatosti, nevzniká vzťah medzi sporovými stranami, ale vzniká vzťah osobitný finančno-právny (poplatkový) medzi poplatníkom a štátom, v ktorom návrh na začatie konania podľa § 131 CSP (predtým § 79 ods. 1 O.s.p.) nie je potrebný. Pre vznik tohto vzťahu je relevantné samotné uplatnenie námietky zaujatosti od strany sporu, pričom takáto námietka môže byť uplatnená buď samostatným podaním (v konaní, ktoré je už začaté) alebo môže tvoriť aj súčasť iného podania (tak, ako v predmetných veciach bola uplatnená v návrhu na začatie konania - v žalobe). Prikázanie vecí v zmysle § 39 ods. 1 CSP (predtým § 12 ods. 1 O.s.p.) prichádza do úvahy len vtedy, ak súd nemôže vo veci konať, lebo jeho sudcovia sú vylúčení. Za takýchto okolností musí byť vec prikázaná inému súdu. Nutná delegácia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda „viazaná“ na ust. § 49 ods. 1 CSP (predtým § 14 ods. 1 O.s.p.), z ktorého vyplývajú skutočnosti zakladajúce dôvod, pre ktorý je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Takáto námietka (a s ňou spojená nutná delegácia) nemôže byť predmetom samostatného súdneho konania, ale takého konania, ktoré sa vo veci už začalo na návrh (ako sa to stalo aj v predmetnej veci). Inak by sa sudcovia ani nemohli vyjadriť, či majú relevantný vzťah k veci, k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom.

16.Možno ešte uviesť, že v občianskom súdnom konaní súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie (o povinnosti poplatníka zaplatiť súdny poplatok, námietke zaujatosti, ustanovení zástupcu a podobne). O týchto otázkach ale nerozhoduje v nejakom samostatnom (súbežne prebiehajúcim) konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom. Rozhodovanie o týchto otázkach predstavuje integrálnu súčasť jednotného občianskeho súdneho konania, v ktorom je podaný jediný návrh na začatie konania - žaloba. Aj vtedy, keď súd rozhoduje o námietke zaujatosti vznesenej stranou sporu (pokiaľ bola podaná) alebo o povinnosti strany (poplatníka) zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním návrhu na začatie konania (žaloby).

17.Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku žalobkyne, že podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zák.č. 71/1992 Zb. nie je jej možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, lebo konanie vo veciach náhrady škody spôsobené nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je od poplatkov oslobodené.

18.Vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. sa nevzťahuje aj na súdny poplatok za vznesenie námietky podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov. Od povinnosti zaplatiť tento poplatok možno oslobodiť stranu sporu iba postupom podľa § 254 ods. 1 CSP a predtým § 138 O.s.p.). Zhodný názor vyslovil aj Ústavný súd SR v náleze zo dňa 30.marca 2011 sp. zn. II ÚS 124/2011. V tomto smere je vzácné zhodná aj súdna prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď. rozhodnutia zo dňa 11.marca 2013, sp. zn. 3Cdo 100/2013, zo dňa 11. marca 2013, sp. zn. 3Cdo/102/2013, zo dňa 30. októbra 2012, sp. zn. 6Cdo/295/2013, zo dňa 5.decembra 2013, sp. zn. 3Cdo/347/2013, zo dňa 17. decembra 2013, sp. zn. 6Cdo 417/2013, etc.). Odvolací súd nemal dôvod od takto ustálenej súdnej judikatúry sa v prejednávanej veci odchýliť.

19. Z vyššie uvedených dôvodov a s poukazom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky odvolací súd považoval ďalšie námietky žalobkyne v preskúmvanej veci za nedôvodné.

20. Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).